

Zadanie 17 (1 pkt). Archaizm to:

- A. wyraz lub sformułowanie, które jest przestarzałe, wyszło już z użycia
- B. wyraz lub sformułowanie, które nabiera nowego znaczenia
- C. wyraz lub sformułowanie pochodzące z innego języka
- D. wyraz lub sformułowanie należące do gwary środowiskowej

Zadanie 18 (1 pkt). Wskaż archaizm:

A. pochlebiały	C. cnota
B. Parnasie	D. zajrzeć

Zadanie 19 (1 pkt). Wskaż poprawne zdanie:

A. Bartek szedłszy do sklepu, przewrócił się.	C. Mając sześć lat, rodzice wysłali mnie do szkoły.
B. Wyszedłszy z domu, wyłączył telewizor.	D. Marek oglądając zdjęcia, wspominał wakacje.

Zadanie 20 (1 pkt). Rzeczownik "kot" w Bierniku l.p. i Dopełniaczu l.p. ma taką samą formę gramatyczną jak rzeczownik:

A. żołnierz	C. wiatr
B. kołnierz	D. długopis

UWAGA! ODPOWIEDZI I ROZWIĄZANIA DO PODANYCH NIŻEJ ZADAŃ NALEŻY UMIEŚCIĆ W ODPOWIEDNICH MIEJSCACH NA ODWROTCIE KARTY ODPOWIEDZI!

Zadanie 21 (2 pkt). Które ze znanych Ci cech średniowiecznego rycerza możesz przypisać Rolandowi? Podaj dwie z nich i zwięźle uargumentuj.

Zadanie 22 (5 pkt). Zapisz w pięciu punktach rycerski kodeks postępowania.

Zadanie 23 (5 pkt). Zredaguj zaproszenie na turniej rycerski.

Zadanie 24 (3 pkt). Podane niżej zdania odnoszą się do utworu "Ku Muzom" Jana Kochanowskiego. Dokończ je.

1. W wierszu mamy do czynienia z liryką _____.
2. Adresatem wiersza są _____.
3. Tematem wiersza jest _____.

Zadanie 25 (2 pkt). W utworze Kochanowskiego wskaż dwa środki stylistyczne i określ ich funkcję.

Zadanie 26 (3 pkt). Połącz strzałkami pojęcia z ich synonimami z drugiej kolumny:

Nadanie lenna	wasal
Przysięga lenna	senior
Lennik	hołd
Pan lenny	

PRETESTER

Test wiedzy i umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych, klasa I G wiosna 2010

Informacje:

1. Sprawdź czy arkusz zawiera 4 strony. Ewentualne braki zgłoś przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej.
2. Uważnie czytaj wszystkie teksty i zadania.
3. Arkusz zawiera 20 pytań zamkniętych, w których trzeba wybrać poprawną spośród proponowanych odpowiedzi. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa. Zaznacz ołówkiem odpowiednią literę na karcie odpowiedzi. Jeśli się pomylisz, dokładnie wytrzyj błędna odpowiedź gumką i zaznacz inną literę.
4. Na arkuszu znajduje się 6 zadań otwartych. Wpisz rozwiązania i odpowiedzi w wyznaczonych miejscach na karcie odpowiedzi.
5. Nie używaj korektora. Gdy popełnisz błąd w zadaniach otwartych przekreśl odpowiedź i obok napisz poprawną.
6. Przy każdym zadaniu została podana liczba punktów możliwych do uzyskania.

POWODZENIA!!

Wersja: A

Liczba punktów
do uzyskania: 40

Czas pracy: 90 min.

OD STAROŻYTNOŚCI DO RENESANSU

Tekst źródłowy nr 1

Inwokacja

*Gniew, bogini opiewaj, Achilla, syna Peleusa,
Zgubę niosący i klęski nieprzeliczone Achajom,
Co do Hadesu tak wiele dusz bohaterów potężnych
Strącił, a ciała ich wydał na pastwę sępom drapieżnym
Oraz psom głodnym. Tak Dzeusa dokonała się wola
Zwłaszcza od dnia, gdy w niezgodzie przeciwko sobie stanęli
Władca narodów Atryda i bogom równy Achilles.
Który to z bogów do waśni wzajemnej obu podburzył?
Dzeusa i Leto syn, bowiem na króla ten rozgniewany
Mścił się za swego kapłana Chyzesa, któremu Atryda czci nie okazał.*

Homer, Iliada

Zadanie 1 (1 pkt). Inwokacja to:

- A. wstęp do utworu literackiego,
- B. uroczysty zwrot do adresata umieszczany zwykle na początku utworu,
- C. inaczej tytuł utworu literackiego,
- D. uroczysty zwrot umieszczany zwykle na początku utworu, skierowany do Boga, bóstwa czy muzy z prośbą o natchnienie.

Zadanie 2 (1 pkt). Którzy bogowie interweniują w losy bohaterów "Iliady"?

- A. Peleus, Hades, Dzeus
- B. Dzeus, Apollo, Atena
- C. Apollo, Leto, Dzeus
- D. Atena, Dzeus, Hades

Zadanie 3 (1 pkt). Autor "Iliady", Homer, był:

- A. aoidą
- B. trubadurem
- C. rzymskim wędrującym poetą
- D. greckim pisarzem

Zadanie 4 (1 pkt). Kto wiele dusz do Hadesu strącił?

- A. Peleus
- B. Achilla
- C. Achaje
- D. Achilles

Tekst źródłowy nr 2

Roland uderzył mieczem o głaz! Miecz zgrzyta, nie pryska ani się nie łamie. Kiedy hrabia widzi, że go nie złamie, żałuje go w duszy bardzo łagodnie: „ Ha, Durendalu, jakiś ty piękny i święty! Twoja złota gałka pełna jest relikwii: ząb świętego Piotra, krew świętego Bazylego i włosy wielbnego Dionizego, strzęp szaty Najświętszej Panny. Nie godzi się, by poganie cię posiadli, chrześcijanie powinni pełnić twoją służbę. Obyś nigdy nie dostał się w ręce tchórza! Tobą zdobyłem tyle szerokich ziem, które dzierży Karol, cesarz siwobrody; przez ciebie jest potężny i bogaty”.

Roland czuje, że śmierć go bierze całego; z głowy zstępuje do serca. Biegnie rycerz pędem na szczyt góry, położył się na zielonej murawie, twarzą do ziemi. Pod siebie kładzie swój miecz i róg. Obrócił głowę ku zgrai pogan; tak czyni chcąc, aby Karol powiedział i wszyscy jego ludzie, że umarł jako zwycięzca i jako zacny hrabia. Raz po raz słabnącą ręką uderza się w piersi. Za grzechy swoje wyciąga ku niebu swoją rękawicę.

Pieśń o Rolandzie

Zadanie 5 (1 pkt). "Pieśń o Rolandzie" to:

- A. epepeja
- B. pieśń
- C. ballada
- D. pieśń o czynach

Zadanie 6 (1 pkt). Karol z "Pieśni o Rolandzie" jest władcą:

- A. Saracenów
- B. Francuzów
- C. Niemców
- D. Polaków

Zadanie 7 (1 pkt). Czyje relikwie znajdowały się w rękojeści Durendala?

- A. Ząb świętego Piotra, krew świętego Bazylego, włosy Dionizosa, strzęp szaty Maryi
- B. strzęp szaty Maryi, krew św. Pawła, ząb świętego Piotra, włosy świętego Dionizego
- C. Ząb Piotra, krew Bazylego, włosy Diogenesa, szaty Maryi
- D. ząb świętego Piotra, krew świętego Bazylego i włosy wielbnego Dionizego, strzęp szaty Najświętszej Panny

Zadanie 8 (1 pkt). O czym marzy przed śmiercią Roland?

- A. o zbawieniu swej duszy
- B. o wiecznej sławie
- C. by Karol i jego rycerze pomścili jego śmierć
- D. by Karol i jego rycerze uznali go za zwycięzcę

Zadanie 9 (1 pkt). Wyraz "słabnącą" to?

- A. imiesłów przymiotnikowy
- B. imiesłów przysłówkowy
- C. przymiotnik
- D. imiesłów przymiotnikowy czynny

Zadanie 10 (1 pkt). Roland chce złamać swój miecz, gdyż:

- A. go zawiódł
- B. wyszczerbił się
- C. nie chce dopuścić by dostał się w ręce wrogów
- D. skradziono z niego relikwie

Zadanie 11 (1 pkt). Wskaż poprawnie środek stylistyczny zawarty w słowach Rolanda skierowanych do Durendala wraz z jego nazwą:

- A. złota gałka - epitet
- B. jakiś ty piękny - uosobienie
- C. chrześcijanie powinni pełnić twoją służbę - porównanie
- D. poganie cię posiadli - epitet

Zadanie 12 (1 pkt). Wyrażenie "okrągły stół" związane jest z:

- A. "Antygoną"
- B. "Legendą o świętym Aleksym"
- C. "Pieśnią o Rolandzie"
- D. "Legendami o królu Arturze"

Zadanie 13 (1 pkt). Średniowieczne wzorce osobowe to:

- A. święty, dama, trubadur
- B. dama, asceta, władca
- C. asceta, duchowny, rycerz
- D. władca, rycerz, asceta

Tekst źródłowy nr 3

*Panny, które na wielki Parnasie mieszkacie,
A ippokreńską rosą włosy swe maczacie,
Jeślim się wam zachował jako żyw statecznie,
Ani mam wolej z wami rozłączać się wiecznie;
Jeślim królom nie zajrzę peret ani złota,
A milsza mi daleko niż pieniądze cnota;
Jeśli nie chce, żebyście komu pochlebiały
Albo na mię u ludzi niewdzięcznych żebrały;
Proszę, niech ze mną za raz me rymy nie giną,
Ale kiedy ja umrę, ony niechaj słyną.*

Jan Kochanowski, Ku Muzom

Zadanie 14 (1 pkt). Podmiotem lirycznym w wierszu jest:

- A. Jan Kochanowski
- B. Parnas
- C. Poeta
- D. Muza

Zadanie 15 (1 pkt). Wyrażenie "panny, które na wieki w Parnasie mieszkacie" to przykład:

- A. metafory
- B. refleksji
- C. anafory
- D. apostrofy

Zadanie 16 (1 pkt). "Ku Muzom" Jana Kochanowskiego to:

- A. wiersz
- B. pieśń
- C. fraszka
- D. tren